

[Nygaard.]

paa det gamle System — hvad der for øvrigt mange Steder paa Landet i Dag er gældende Lov — at gaa for, hvad Herren vil give, det vil jeg som Arbejderrepræsentant ikke noget Øjeblik tilraade mine Standsfæller. Gennem Organisationerne har vi herhjemme skabt en Arbejderklasse, der baade i den ene og den anden Retning staaer betydeligt højere, end den gjorde, den Gang vi dannede Organisationerne; denne Menne-skealders Arbejde til Højnelse af de danske Arbejdere opgiver vi ikke paa et Ønske fremsat af en hvilken som helst Statsminister.

Statsministeren (Madsen-Mygdal): Jeg skal kun konstatere, at det ærede Medlem paa ny har undladt at svare paa mit Spørgsmaal.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingen og udsætte Mødet. Det genoptages i Eftermiddag, Kl. 3⁴⁵.

Mødet udsat Kl. 2⁵⁵.

Mødet genoptoges Kl. 3⁴⁵.

Hagbart Berg: Den Misbilligelse, som Socialdemokratiet gennem den stillede Paa-stand paa Overgang til Dagsordenen udtaler overfor Regeringen med Hensyn til Erhvervsforholdene og Arbejdsløsheden, maa vi for vort Vedkommende mene er ganske uberettiget. Vi har intet som helst imod til enhver Tid at drøfte de Problemer, der her er Tale om, ogsaa Ansvar for Arbejdsløsheden, men jeg tror, at de positive Oplysninger, den højtærede Statsminister her er fremkommet med, klarligen viser, at er der noget politisk Parti, der *ikke* kan være tjent med at faa slaet fast, at Ansvar for Antallet af arbejdsløse til de forskellige Tidspunkter maa falde paa de skiftende Regeringer, saa er det Socialdemokratiet; og jeg maa yderligere gøre opmærksom paa, at Socialdemokratiet ikke til enhver Tid har samme Opfattelse af dette Problem.

Før Socialdemokratiet overtog Regeringen i 1924, kunde vi Dag ud og Dag ind læse i den socialdemokratiske Presse, at det

var Ministeriet Neergaard, der havde Ansvaret, hver Gang Antallet af arbejdsløse steg, og hver Gang Dyrtiden steg. Efter at vi havde faaet en socialdemokratisk Regering, fik Piben en anden Lyd. Da fik den socialdemokratiske Presse travlt med at forklare de undrende Partifæller, der saa, at Dyrtiden og Arbejdsløsheden steg, at den siddende Regering ikke kunde have noget Ansvar for dette, det var Konjunkturerne og andre Ting, der spillede ind, ja, man maatte gribe til Konjunkturerne helt ovre i Amerika for at berolige Partifællerne. Altsaa medens den socialdemokratiske Regering sad, vedkendte man sig ikke dette Ansvar, men efter at vi atter har faaet en Regering af anden Partifarve, er man faldet tilbage paa den Anskulese, man nærede før 1924!

Den ærede Forespørger udtalte, at Talen om Kræfternes frie Spil var Daarskab, og der er for saa vidt heller ingen her i Landet, der er ubetinget Tilhænger af denne Sætning, thi vi ved jo, at vi paa alle Leder og Kanter er omgivet af Love, der begrænser Friheden; men naar vi drøfter Erhvervsproblemet og Arbejdsløsheden, vil vi for vort Vedkommende aldeles ikke lægge Skjul paa, at der er en overordentlig stor Forskel paa Venstres og Socialdemokratiets Hovedsyn.

Enhver ved, at Socialdemokratiet programmæssigt har den Opfattelse, at alle Produktionsmidlerne skal tilhøre Staten, eller i alt Fald at al vor Produktion skal kontrolleres af det offentlige. Venstre har en ganske anden Opfattelse. Vi siger, at indenfor alle vore Erhverv, baade i By og paa Land, kan der kun gøres et Arbejde med de Erhvervene selv iboende Kræfter, og vi tror ikke paa, at der kan opnaas noget af afgørende Betydning gennem Lovforanstaltninger.

Men naar jeg har peget paa denne Forskel i Grundopfattelsen, vil jeg gerne tilføje, at Venstre jo ingenlunde her har ført en doktrinær Politik. Den Toldlov, Venstre gennemførte i 1908, var ikke fuldt ud Udtryk for Venstres Opfattelse, og det Forslag, Finansminister N. Neergaard stillede i 1922, var heller ikke nogen udpræget „Frihandels-Toldlov“. Nej, vi har ønsket en gradvis Afvikling, og vi har udtrykkelig sagt i en Programudtalelse, at der maa tages saadanne Hensyn til, at Forstyrrelser paa Arbejdsmarkedet undgaas i den Udvikling, vi er kommet ind paa. I øvrigt har vi ogsaa erkendt, at der under Krise-tider kunde være Grund til at træffe Foranstaltninger, som vi ikke mente burde